



Bruksela, dnia 12.9.2018
COM(2018) 639 final

2018/0332 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie zniesienia sezonowych zmian czasu i uchylecia dyrektywy 2000/84/WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SWD(2018) 406 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Obowiązujące w UE ustalenia dotyczące czasu letniego wymagają przestawiania zegarów dwa razy w roku w celu uwzględnienia zmieniającej się struktury światła dziennego i jak najlepszego wykorzystania światła dziennego w danym okresie. W ostatnią niedzielę marca nad ranem zegary przestawia się o godzinę do przodu, a w ostatnią niedzielę października nad ranem cofa się je o godzinę, aby wrócić do czasu standardowego.

Ze względów historycznych państwa członkowskie zdecydowały się w przeszłości na wprowadzenie ustaleń dotyczących czasu letniego. Takie ustalenia zostały najpierw przyjęte przez Niemcy i Francję podczas pierwszej wojny światowej, aby oszczędzać węgiel wykorzystywany do oświetlania. Jeszcze w czasie wojny dołączyła do nich Wielka Brytania, większość aliantów, a także wiele europejskich państw neutralnych. Po zakończeniu obu wojen światowych wiele państw europejskich zaniechało stosowania tego środka. Obecnie obowiązujące ustalenia dotyczące czasu letniego pochodzą z lat 70. XX wieku, a prym w ich stosowaniu wiodły Włochy (1966 r.) i Grecja (1971 r.). Zjednoczone Królestwo i Irlandia zniosły ustalenia dotyczące czasu letniego w 1968 r., aby dostosować się do pozostałej części Europy, a następnie powróciły do nich w 1972 r. Hiszpania przyjęła czas letni w 1974 r., a Francja w 1976 r., motywując tę decyzję oszczędnością energii. W latach 1976–1981 dziesięć państw członkowskich UE wprowadziło ustalenia dotyczące czasu letniego, głównie w celu harmonizacji z krajami sąsiadującymi.

Szerzej na świecie ustalenia dotyczące czasu letniego są stosowane w około 60 krajach, w tym w Ameryce Północnej i Oceanii. Coraz więcej krajów sąsiadujących z UE lub partnerów handlowych UE nie decyduje się na stosowanie ustaleń dotyczących czasu letniego lub postanawia z nich zrezygnować, na przykład: Islandia, Chiny (od 1991 r.), Rosja (od 2011 r.), Białoruś (od 2011 r.) i Turcja (od 2016 r.).

Prawodawstwo UE w sprawie ustaleń dotyczących czasu letniego wprowadzono po raz pierwszy w 1980 r.¹ w celu ujednoczenia różnych stosowanych praktyk i harmonogramów dotyczących czasu letniego. W ten sposób zapewniono zharmonizowane podejście do zmiany czasu w ramach jednolitego rynku. Od 2001 r. ustalenia UE dotyczące czasu letniego są regulowane dyrektywą 2000/84/WE², która nakłada na wszystkie państwa członkowskie obowiązek przejścia na czas letni w ostatnią niedzielę marca i powrotu do czasu standardowego („czasu zimowego”) w ostatnią niedzielę października.

Równoległe do ustaleń dotyczących czasu letniego w UE i niezależnie od nich terytoria państw członkowskich na kontynencie europejskim dzielą się na trzy różne strefy czasowe lub czasy standardowe. Decyzja w sprawie czasu standardowego jest podejmowana indywidualnie przez każde państwo członkowskie w odniesieniu do całego jego terytorium lub jego różnych części³.

¹ Dz.U. L 205 z 7.8.1980, s. 17.

² Dyrektywa 2000/84/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustaleń dotyczących czasu letniego, Dz.U. L 31 z 2.2.2001, s. 21.

³ Terytoria państw członkowskich na kontynencie europejskim leżą obecnie w trzech strefach czasowych: czas zachodnioeuropejski lub czas uniwersalny (GMT), czas środkowoeuropejski (GMT+1) i czas wschodnioeuropejski (GMT+2). Osiem państw członkowskich Unii (Bułgaria, Cypr, Estonia, Finlandia, Grecja, Litwa, Łotwa i Rumunia) stosuje GMT+2 jako czas standardowy. 17 państw członkowskich (Belgia, Republika Czeska, Dania, Niemcy, Hiszpania, Francja, Chorwacja, Włochy, Luksemburg, Węgry, Malta, Niderlandy,

System przestawiania zegara dwa razy w roku jest coraz częściej kwestionowany przez obywateli, Parlament Europejski i coraz większą liczbę państw członkowskich. W związku z tym Komisja przeanalizowała dostępne dowody, które wskazują na to, jak ważne są zharmonizowane przepisy unijne w tej dziedzinie dla zapewnienia należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Działanie to jest również wspierane przez Parlament Europejski⁴ oraz inne podmioty (np. w sektorze transportu). Komisja przeprowadziła również konsultacje publiczne, w wyniku których uzyskano około 4,6 mln odpowiedzi, a 84 % ankietowanych opowiedziało się za zrezygnowaniem ze zmiany czasu dwa razy w roku, podczas gdy 16 % chciało zachować tę praktykę. Ponadto kwestia ta została poruszona przez ministrów transportu podczas ostatnich posiedzeń Rady w czerwcu 2018 r. i grudniu 2017 r., a pewna liczba państw członkowskich wyraziła chęć zaprzestania stosowania obecnie obowiązujących ustaleń dotyczących czasu letniego.

W tym kontekście Komisja uważa, że niezbędne jest dalsze zapewnienie należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego dzięki zharmonizowanemu systemowi stosowanemu we wszystkich państwach członkowskich, jednak przy jednoczesnym uwzględnieniu niedawnych zmian opisanych powyżej. W związku z tym Komisja proponuje zaprzestanie sezonowych zmian czasu w Unii, przy jednoczesnym zapewnieniu, by państwa członkowskie zachowały uprawnienia do podejmowania decyzji w sprawie swojego czasu standardowego, w szczególności do zdecydowania o tym, czy przejdą one na stałe na czas standardowy odpowiadający ich czasowi letniemu, czy też będą na stałe stosować swój obecny czas standardowy.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Niniejszy wniosek mający na celu zniesienie copółrocznej zmiany czasu wymaga jednoczesnego uchylecia dyrektywy 2000/84/WE.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Dowody wskazują na to, że zharmonizowane podejście w tej dziedzinie jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Dzięki zniesieniu za pomocą niniejszego wniosku copółrocznej zmiany czasu we wszystkich państwach członkowskich zostaną utrzymane wspólne przepisy w tej dziedzinie, co jest niezbędne do należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego Unii.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Głównym celem niniejszego wniosku jest zapewnienie należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Art. 114 TFUE stanowi zatem odpowiednią podstawę prawną. Jest to również podstawa prawna dyrektywy 2000/84/WE.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Jak wskazują dowody, unijne przepisy w tej dziedzinie są ważne dla zapewnienia należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Biorąc pod uwagę coraz powszechniejsze kwestionowanie obecnych ustaleń dotyczących czasu letniego, jedyną dostępną alternatywą

Austria, Polska, Słowenia, Słowacja i Szwecja) stosuje GMT+1, a trzy państwa członkowskie (Irlandia, Portugalia i Zjednoczone Królestwo) – GMT.) Szczególne ustalenia obowiązują w szczególności w odniesieniu do Azorów i Wysp Kanaryjskich.

⁴ Rezolucja PE: B8-0070/2018 / P8_TA-PROVE(2018)0043 z dnia 8 lutego 2018 r.

umożliwiająca dalsze zharmonizowane podejście jest skoordynowane zniesienie copółrocznych zmian czasu, co przedstawiono w niniejszym wniosku. W celu zapewnienia dalszego stosowania zharmonizowanego podejścia Komisja proponuje zatem zaprzestanie sezonowych zmian czasu w Unii, pozostawiając każdemu państwu członkowskiemu wybór czasu standardowego, a w szczególności decyzję co do tego, czy zmieni ono swój czas standardowy trwale na obecny czas letni (przestawienie zegarów o jedną godzinę do przodu), czy też będzie na stałe stosowało czas standardowy, który odpowiada obecnemu „czasowi zimowemu”.

- **Proporcjonalność**

Wniosek Komisji jest zgodny z zasadą proporcjonalności, ponieważ nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celu, jakim jest zapewnienie należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego w odniesieniu do ustaleń dotyczących czasu. W tym celu przewiduje on zharmonizowane ustalenia dotyczące czasu w Unii, bez zniesienia prawa państw członkowskich do decydowania o tym, czy stosują one czas letni, czy też „czas zimowy”. Wniosek nie ma wpływu na prawo państw członkowskich do decydowania o czasie lub czasach standardowych, które mają być stosowane na terytoriach podlegających ich jurysdykcji.

- **Wybór instrumentu**

Biorąc pod uwagę fakt, że państwa członkowskie zachowują swobodę w wyborze czasu lub czasów standardowych, a w szczególności w 2019 r. będą musiały zdecydować, czy będą stosować czas letni, czy „zimowy”, oraz biorąc pod uwagę fakt, że konieczne będzie przyjęcie przepisów w tej dziedzinie na podstawie prawa krajowego, dyrektywa stanowi najbardziej odpowiednią formę dla niniejszego wniosku.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny ex post/kontrole sprawności obowiązującego prawodawstwa**

Na przestrzeni lat przeprowadzono liczne badania na temat ustaleń dotyczących czasu letniego w UE, w tym różne badania i sprawozdania zlecone lub opracowane przez Komisję: na przykład badanie wpływu ustaleń UE dotyczących czasu letniego na główne sektory gospodarki, a także zdrowia i wypoczynku z 1999 r.⁵, sprawozdanie Komisji na temat wpływu dyrektywy dotyczącej czasu letniego z 2007 r.⁶ oraz badanie możliwych skutków niezharmonizowanego systemu czasu letniego dla UE z 2014 r.⁷ W lutym 2016 r. niemiecki

⁵ Reincke and van den Broek, Research voor Beleid, Summertime, In-depth investigation into the effects of summer-time clock arrangements in the European Union (Czas letni. Dogłębna analiza skutków ustaleń dotyczących czasu letniego w Unii Europejskiej), 1999 r. (badanie przeprowadzone dla Komisji Europejskiej).

⁶ Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego zgodnie z art. 5 dyrektywy (WE) nr 84/2000 w sprawie ustaleń dotyczących czasu letniego, COM(2007) 739 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0739&from=PL>.

⁷ ICF International, [The application of summertime in Europe: a report to the European Commission Directorate-General for Mobility and Transport \(DG MOVE\), wrzesień 2014 r.](#) (Stosowanie czasu letniego w Europie: sprawozdanie dla Dyirekcji Generalnej ds. Mobilności i Transportu Komisji Europejskiej (DG MOVE), <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/facts-fundings/studies/doc/2014-09-19-the-application-of-summertime-in-europe.pdf>).

Bundestag opublikował sprawozdanie na temat skutków czasu letniego⁸, a w październiku 2017 r. Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego przedstawiło sprawozdanie podsumowujące aktualny stan wiedzy dotyczącej czasu letniego⁹.

Jeśli chodzi o wpływ ustaleń dotyczących czasu letniego, dowody zawarte w powyższych sprawozdaniach wskazują, że:

- Rynek wewnętrzny: na tym etapie z pewnością stwierdzić można tylko jedno: nieskoordynowane zmiany czasu między państwami członkowskimi byłyby ze szkodą dla rynku wewnętrznego z powodu wyższych kosztów dla handlu transgranicznego, niedogodności i ewentualnych zakłóceń w transporcie, komunikacji i podróży, a także niższej wydajności na rynku wewnętrznym towarów i usług;
- Energia: choć energia była jednym z głównych powodów wprowadzenia obecnych ustaleń, z badań wynika, że ogólny efekt oszczędności energii w okresie obowiązywania czasu letniego jest marginalny. Wyniki są jednak zróżnicowane, w zależności od takich czynników jak położenie geograficzne. Niektóre przykłady odnotowane w państwach członkowskich są następujące:
 - Włoski OSP Terna poinformował w 2016 r., że roczne oszczędności energii wynikające z czasu letniego wyniosły we Włoszech około 580 GWh (~ 0,2 % rocznego zużycia energii elektrycznej), co stanowi roczną oszczędność w wysokości około 94,5 mln EUR¹⁰.
 - We Francji ADEME (Agence de l'Environnement et de la Maitrise de l'Energie) oszacowała, że w 2010 r. oszczędności w oświetleniu wyniosły około 440 GWh (~ 0,1 % rocznego zużycia energii elektrycznej), przy czym uzyskano pewne oszczędności ciepła. EDF oszacowało w 1995 r., że oszczędności wyniosły około 1 200 GWh, jednak późniejsze szacunki są bliższe wartościom z 2010 r.¹¹
 - Niemieckie Stowarzyszenie Przemysłu Wodnego i Energetycznego (BDEW) stwierdziło w 2015 r., że oszczędności w Niemczech stały się nieistotne, ponieważ zużycie energii na oświetlenie zmniejszyło się do około 8 % zużycia energii, podczas gdy zużycie energii do celów rekreacyjnych wzrosło¹².
 - W Hiszpanii Instytut Dywersyfikacji i Oszczędności Energii (IDAE) poinformował w 2015 r., że w związku ze stosowaniem czasu letniego

⁸ Cavaziel and Revermann, [Bilanz der Sommerzeit: Endbericht zum TA-Projekt, TAB, Biuro Oceny Technologii niemieckiego Bundestagu, sprawozdanie nr 165, luty 2016](http://www.tab-beim-bundestag.de/de/untersuchungen/u20100.html), <http://www.tab-beim-bundestag.de/de/untersuchungen/u20100.html>.

⁹ Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego, EU summer-time arrangements under Directive 2000/84/EC: [Ex-post impact assessment](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU%282017%29611006) (Ustalenia dotyczące czasu letniego na podstawie dyrektywy 2000/84/WE: ocena wpływu *ex post*), październik 2017 r., http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU%282017%29611006.

¹⁰ Barbarulo, Eliana, „Terna: con ora legale risparmio energetico pari a 94,5 mln di euro”, 26.03.2016, <http://www.ambientequotidiano.it/2016/03/26/ora-legale-risparmio-energetico/>.

¹¹ ADEME, „Changement d'heure: quels impacts?”, 23.10.2014, <http://www.presse.ademe.fr/2014/10/les-impacts-du-changement-dheure.html>.

¹² Prezentacja Michaela Wunnerlicha z Bundesverband der Energie- und Wasserwirtschaft podczas wysłuchania publicznego pt. „Is it Time to Revisit summertime” zorganizowanego przez komisje JURI, ITRE i TRAN Parlamentu Europejskiego w dniu 23.05.2015 r.

całkowite zużycie energii elektrycznej na oświetlenie spadło o 5 %, co stanowi oszczędność roczną w wysokości 300 mln EUR¹³.

- Badanie z 2014 r. zlecone przez Komisję wykazało, że ustalenia dotyczące czasu letniego są źródłem problemów administracyjnych operatorów gazowych przy dokonywaniu rezerwacji u operatorów systemów przesyłowych.¹⁴

Wprowadzenie nowych technologii w dziedzinie oświetlenia (oraz inteligentnych liczników, urządzeń programujących itp.) już przyczynia się do ograniczenia potencjalnych oszczędności energii wynikających z zastosowania czasu letniego.

- Zdrowie: niektóre badania wskazują, że ustalenia dotyczące czasu letniego mogą przynieść pozytywne skutki zdrowotne związane z dłuższym czasem rekreacji na świeżym powietrzu. Z drugiej strony wyniki badań chronobiologicznych wskazują na to, że wpływ na rytm biologiczny człowieka może być większy, niż początkowo przypuszczano. Na przykład w sprawozdaniu Bundestagu z 2016 r. powołano się na ustalenia, z których wynika, że rytm biologiczny człowieka dostosowuje się gorzej, niż wcześniej sądzono, po zmianie czasu na wiosnę, oraz że osobom o określonych chronotypach dostosowanie się może zająć kilka tygodni, natomiast jesienna zmiana czasu stwarza mniej problemów. Jednak dowody dotyczące ogólnych skutków zdrowotnych (tj. bilans zakładanych pozytywnych i negatywnych skutków) są niejednoznaczne;
- Bezpieczeństwo na drodze: jeśli chodzi o związek między ustaleniami dotyczącymi czasu letniego a wypadkami drogowymi, dowody są niejednoznaczne. Niektóre badania wykazują, że niedostateczna ilość snu wskutek przestawienia zegarów wiosną o godzinę do przodu może zwiększać ryzyko wypadków. Ogólnie trudno jest jednak określić, jaki wpływ mają ustalenia dotyczące czasu letniego na wskaźnik wypadków w porównaniu do innych czynników;
- Rolnictwo: ustalenia dotyczące czasu letniego wzbudziły obawy dotyczące zakłócenia rytmu biologicznego zwierząt oraz zmiany harmonogramów dojenia i karmienia z powodu zmiany czasu. Wydaje się jednak, że te obawy stopniowo zanikają z uwagi na zastosowanie nowych urządzeń, sztucznego oświetlenia i zautomatyzowanych technologii.
- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

W okresie od dnia 4 lipca do dnia 16 sierpnia 2018 r. Komisja przeprowadziła konsultacje publiczne w celu zebrania opinii obywateli Unii, zainteresowanych stron i państw członkowskich na temat ustaleń dotyczących czasu letniego w UE określonych w dyrektywie 2000/84/WE oraz wszelkich potencjalnych zmian tych uzgodnień, w szczególności zniesienia copółrocznej zmiany czasu.

Mimo że okres konsultacji był krótszy niż standardowy okres dwunastotygodniowy, otrzymano około 4,6 mln odpowiedzi, z których ponad 99 % pochodziło od obywateli. Odpowiedzi wpłynęły ze wszystkich państw członkowskich, choć udział głosów różnił się w poszczególnych państwach: najwyższe wskaźniki odpowiedzi odnotowano w Niemczech,

¹³ Instituto para la Diversificación y Ahorro de la Energía, „La madrugada del domingo, 25 de octubre, finaliza la »Hora de Verano«”, październik 2015, <http://www.idae.es/index.php/id.327/mod.noticias/mem.detalle>.

¹⁴ ICF International, [The application of summertime in Europe: a report to the European Commission Directorate-General for Mobility and Transport \(DG MOVE\)](#), wrzesień 2014 r. (Stosowanie czasu letniego w Europie: sprawozdanie dla Dyrekcji Generalnej ds. Mobilności i Transportu Komisji Europejskiej (DG MOVE)).

Austrii i Luksemburgu, a w dalszej kolejności w Finlandii, Estonii i na Cyprze. 84 % wszystkich respondentów pragnęłoby zniesienia obowiązku copółrocznej zmiany czasu, a 16 % chciałoby go utrzymać. Z danych przedstawionych w podziale na państwa członkowskie wynika, że obywatele i zainteresowane strony we wszystkich państwach członkowskich opowiadają się ogólnie za zniesieniem copółrocznych zmian czasu, z wyjątkiem Grecji i Cypru, gdzie niewielka większość respondentów jest za utrzymaniem obecnych ustaleń; na Malcie rozkład opinii jest bliski 50:50. Spośród organów publicznych większość również wybrała zniesienie copółrocznych zmian czasu. Respondenci, którzy chcieliby zniesienia obecnego systemu, jako główny powód wskazują kwestie zdrowotne, a w dalszej kolejności brak oszczędności energii.

Więcej informacji na temat konsultacji publicznych dotyczących ustaleń UE dotyczących czasu letniego można znaleźć w sprawozdaniu z wyników¹⁵.

- **Ocena skutków**

Powodem przyjęcia przepisów w tej dziedzinie na poziomie UE była harmonizacja obowiązujących krajowych praktyk i harmonogramów dotyczących czasu letniego, które różniły się między sobą. Komisja po raz pierwszy poruszyła kwestię negatywnych skutków dla rynku wewnętrznego wynikających z rozbieżnych krajowych praktyk w zakresie czasu letniego – w zakresie transportu transgranicznego, komunikacji i handlu – w komunikacie¹⁶ z 1975 r. W badaniu ICF zleconym przez Komisję w 2014 r. analizowano (hipotetyczny) wpływ niezharmonizowanych systemów dotyczących czasu letniego, w szczególności na funkcjonowanie rynku wewnętrznego, ale również na przedsiębiorstwa i obywateli, i stwierdzono, że ustalenia asynchroniczne generowałyby wyższe koszty, większe niedogodności i niższą wydajność na rynku wewnętrznym towarów i usług.

Inne badania¹⁷ również wskazują na korzyści płynące ze zharmonizowanego podejścia do jednolitego rynku oraz na ryzyko rozdrobnienia w razie jego braku. W innych obszarach dowody albo wskazują na marginalny wpływ ustaleń dotyczących czasu letniego (np. stosunkowo niewielkie oszczędności energii), albo są niejednoznaczne (np. w kwestii ogólnego wpływu na zdrowie czy bezpieczeństwa na drogach).

W lutym 2018 r. Parlament Europejski w rezolucji wezwał Komisję do przeprowadzenia oceny przedmiotowej dyrektywy oraz w razie konieczności do przedłożenia wniosku dotyczącego jej przeglądu. W rezolucji stwierdzono jednocześnie, że „zasadnicze znaczenie ma utrzymanie jednolitego systemu czasu w UE nawet po zniesieniu zmiany czasu dwa razy w roku”.

W ocenie Komisji wspólne przepisy w tej dziedzinie wciąż mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Główne alternatywne rozwiązania polityczne zapewniające taki zharmonizowany system są następujące: 1) utrzymanie ustaleń UE dotyczących czasu letniego określonych w dyrektywie 2000/84/WE lub 2) zaprzestanie copółrocznych zmian czasu we wszystkich państwach członkowskich; nie miałyby to wpływu na wybór strefy czasowej, a każde państwo członkowskie decydowałoby o tym, czy przyjąć czas letni na stałe (zmieniając aktualnie obowiązujący czas standardowy), czy pozostać przy tzw. „czasie zimowym” (który odpowiada ich aktualnemu czasowi standardowemu).

¹⁵ SWD (2018) 406.

¹⁶ Komisja Europejska, Introduction of summer time in the Community (Wprowadzenie czasu letniego we Wspólnocie), COM(75) 319, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1508082547523&uri=CELEX:51975DC0319>.

¹⁷ Na przykład sprawozdanie Biura Analiz Parlamentu Europejskiego z 2017 r.

Komisja uważa, że należy już teraz podjąć działania, aby nadal czuwać nad należyтым funkcjonowaniem rynku wewnętrznego, przy jednoczesnym uwzględnieniu niedawnych zmian, i uniknąć ewentualnych poważnych zakłóceń na rynku wewnętrznym.

Na podstawie wymienionych powyżej dostępnych dowodów wskazujących na skutki ustaleń UE dotyczących czasu letniego można wyciągnąć wniosek, że kontynuacja systemu zharmonizowanego, w ramach którego wszystkie państwa członkowskie znoszą copółroczne zmiany czasu, byłaby korzystna dla funkcjonowania rynku wewnętrznego. Wpływ na inne obszary jest raczej niejednoznaczny i zależy od położenia geograficznego oraz tego, czy państwa członkowskie zdecydują się na pozostanie na stałe przy czasie letnim, czy zimowym.

Jak już wspomniano, wybór czasu standardowego oraz decyzja co do tego, czy pozostać na stałe przy czasie letnim, czy zimowym, należy do każdego państwa członkowskiego. Należy zatem na szczeblu krajowym ocenić skutki tego wyboru. Ogólnie rzecz biorąc, skutki mogą się różnić w zależności od położenia geograficznego każdego państwa członkowskiego: w północnych państwach członkowskich dostępna ilość światła dziennego podlega znacznym zmianom sezonowym w ciągu roku. W związku z tym występują tam zimy prawie bez słońca i słoneczne lata z białymi nocami. W państwach członkowskich położonych bardziej na południe różnice te nie są tak skrajne, ponieważ długość dnia i nocy nie zmienia się tak bardzo w ciągu roku. Położenie państw w obrębie danej strefy czasowej również prawdopodobnie będzie miało duże znaczenie. Im bliżej kraj położony jest na zachód strefy czasowej, tym później nastaje wschód i zachód słońca, natomiast po wschodniej stronie strefy czasowej poranki będą jaśniejsze, a słońce będzie zachodziło wcześniej¹⁸.

Zmiana systemu pociągnie za sobą również koszty przejścia do nowego systemu. Choć obecne koszty generowane przez zmianę czasu co pół roku znikną, konieczne będzie poniesienie kosztów przejścia na nowy system bez sezonowych zmian czasu. Systemy informatyczne musiałyby zostać przeprogramowane i skonfigurowane na nowo. Będzie to miało kluczowe znaczenie dla oprogramowania mającego funkcję kalendarza czy rezerwacji terminów (systemy opieki zdrowotnej, systemy rezerwacji podróży) i oprogramowania zależnego od czasu, jak również tzw. technologii inteligentnych¹⁹. W transporcie należałoby dostosować rozkłady jazdy. Jak podkreśliły niektóre zainteresowane strony w odpowiedziach na konsultacje publiczne, konieczne będzie zatem zapewnienie określonego czasu na wprowadzenie takiej zmiany.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Wniosek służy realizacji celu polegającego na zwiększeniu skuteczności oraz ograniczeniu obciążeń regulacyjnych i administracyjnych dla przedsiębiorstw i obywateli. Dzieje się tak przede wszystkim dlatego, że wniosek przewiduje uproszczenie ustaleń dotyczących czasu w Unii, zniesienie regularnych sezonowych zmian czasu oraz wprowadzenie na stałe ustaleń dotyczących czasu, których wdrożenie powinno być łatwiejsze i mniej uciążliwe.

- **Prawa podstawowe**

Nie dotyczy.

¹⁸ Porównanie godzin wschodu i zachodu słońca we wszystkich stolicach europejskich w przypadku przyjęcia czasu letniego oraz czasu standardowego (zimowego) znajduje się na stronie: <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/sunset-sunrise-table.pdf>.

¹⁹ ICF International, The application of summertime in Europe: a report to the European Commission Directorate-General for Mobility and Transport (DG MOVE), wrzesień 2014 r. (Stosowanie czasu letniego w Europie: sprawozdanie dla Dyrekcji Generalnej ds. Mobilności i Transportu Komisji Europejskiej (DG MOVE)).

4. WPLYW NA BUDŻET

Nie dotyczy.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Aby ocenić skutki niniejszej dyrektywy, w szczególności w odniesieniu do wpływu na funkcjonowanie rynku wewnętrznego, ale także w odniesieniu do wpływu na zainteresowane strony i życie obywateli, Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wdrożenia niniejszej dyrektywy nie później niż do dnia 31 grudnia 2024 r., kiedy to powinny być dostępne wystarczające informacje na temat jej skutków.

Aby umożliwić Komisji składanie sprawozdań na temat skutków dyrektywy, państwa członkowskie powinny udzielać Komisji pomocy i wszelkich istotnych informacji dotyczących jej wdrażania.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Art. 1 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 1 stanowi, że od dnia 1 kwietnia 2019 r. państwa członkowskie nie będą już stosować związanych z porami roku zmian swojego czasu standardowego (lub czasów standardowych – w przypadku państw członkowskich, które z przyczyn geograficznych mają kilka czasów standardowych). Państwa członkowskie mogłyby jeszcze przejść na czas letni zgodnie z dyrektywą 2000/84/WE w dniu 31 marca 2019 r., po czym nie będą już mogły stosować sezonowych zmian czasu od dnia 1 kwietnia 2019 r.

Art. 1 ust. 2 umożliwia państwom członkowskim dokonanie jeszcze jednej sezonowej zmiany czasu standardowego lub czasów standardowych w niedzielę 27 października 2019 r. o godz. 1.00 uniwersalnego czasu koordynowanego. Od tej zmiany państwa członkowskie, które zdecydowały się na zastosowanie art. 1 ust. 2, nie będą już mogły stosować sezonowych zmian czasu standardowego.

W art. 2 podkreślono, że państwa członkowskie mają swobodę dokonywania zmian swojego czasu standardowego, które nie są związane ze zmianami sezonowymi. Jednakże z uwagi na fakt, że nieprzewidziane zmiany czasu standardowego dokonywane przez poszczególne państwa członkowskie mogłyby mieć niekorzystny wpływ na należyte funkcjonowanie rynku wewnętrznego, państwa członkowskie – aby uniknąć takich zakłóceń – powinny w odpowiednim czasie poinformować Komisję o zamiarze zmiany czasu standardowego. Od momentu, w którym do wejścia w życie zgłoszonej zmiany zostanie mniej niż 6 miesięcy, państwa członkowskie powinny wdrożyć zgłoszone zmiany, aby uniknąć niepewności prawa i ewentualnych dalszych zakłóceń na rynku wewnętrznym. Komisja będzie informować wszystkie państwa członkowskie i publikować te informacje, tak aby organy krajowe, podmioty gospodarcze i obywatele mogli zostać poinformowani w odpowiedni sposób i w odpowiednim czasie i mogli przygotować się na zmianę.

Aby ocenić, czy został osiągnięty powyższy cel dyrektywy, jakim jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, oraz w celu oceny skutków dyrektywy, Komisja zgodnie z art. 3 przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie oraz innych istotnych informacji.

Art. 4 stanowi, że państwa członkowskie dokonują transpozycji dyrektywy do dnia 1 kwietnia 2019 r. Wymaga to szybkiego przyjęcia niniejszego wniosku przez Radę i Parlament Europejski, najpóźniej do marca 2019 r. Państwa członkowskie stosują dyrektywę od dnia 1 kwietnia 2019 r. Oznacza to, że państwa członkowskie powiadamiają do dnia 27 kwietnia 2019 r. – po odbyciu ewentualnych konsultacji i przeprowadzeniu ocen na poziomie krajowym, jak też uzgodnień z innymi państwami członkowskimi – czy w październiku 2019 r. zamierzają przejść na stałe na czas standardowy odpowiadający ich obecnemu „czasowi zimowemu” raczej niż czasowi letniemu.

Od momentu pełnego wejścia w życie niniejszej dyrektywy państwa członkowskie nie będą już stosować sezonowych zmian swoich czasów standardowych zgodnie z dyrektywą 2000/84/WE. W związku z tym art. 5 stanowi, że dyrektywa ta powinna stracić moc.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**w sprawie zniesienia sezonowych zmian czasu i uchylecia dyrektywy 2000/84/WE**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,
uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,
uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,
po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,
uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²⁰,
stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,
a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Państwa członkowskie zdecydowały się w przeszłości wprowadzić ustalenia dotyczące czasu letniego na poziomie krajowym. Dla funkcjonowania rynku wewnętrznego ważne było, aby wspólna data i czas rozpoczęcia i końca okresu obowiązywania czasu letniego zostały ustalone w całej Unii. Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/84/WE²¹ wszystkie państwa członkowskie stosują obecnie ustalenia dotyczące czasu letniego, począwszy od ostatniej niedzieli marca do ostatniej niedzieli października tego samego roku.
- (2) W swojej rezolucji z dnia 8 lutego 2018 r. Parlament Europejski wezwał Komisję do przeprowadzenia oceny ustaleń dotyczących czasu letniego wprowadzonych dyrektywą 2000/84/WE oraz w razie konieczności do przedłożenia wniosku dotyczącego jej przeglądu. W rezolucji tej potwierdzono również, że zasadnicze znaczenie ma utrzymanie zharmonizowanego podejścia do ustaleń dotyczących czasu w całej Unii.
- (3) Komisja przeanalizowała dostępne dowody; wskazują one, jak ważne są zharmonizowane przepisy unijne w tej dziedzinie dla celu zapewnienia należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz uniknięcia między innymi zakłóceń w planowaniu operacji transportowych i w funkcjonowaniu systemów teleinformatycznych, a także wyższych kosztów w handlu transgranicznym lub niższej wydajności towarów i usług. Dowody nie są rozstrzygające co do tego, czy korzyści wynikające z ustaleń dotyczących czasu letniego przewyższają niedogodności związane z copółroczną zmianą czasu.
- (4) Trwa obecnie ożywiona debata publiczna na temat ustaleń dotyczących czasu letniego, a niektóre państwa członkowskie wyraziły już chęć zaprzestania stosowania takich

²⁰ Dz.U. C z , s. .

²¹ Dyrektywa 2000/84/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustaleń dotyczących czasu letniego (Dz.U. L 31 z 2.2.2001, s. 21).

ustaleń. W świetle tych zmian konieczne jest stałe czuwanie nad należyтым funkcjonowaniem rynku wewnętrznego i uniknięcie wszelkich poważnych zakłóceń w funkcjonowaniu tego rynku, które mogą być spowodowane różnicami między państwami członkowskimi w tym zakresie. Należy zatem w sposób skoordynowany znieść ustalenia dotyczące czasu letniego.

- (5) Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać prawa poszczególnych państw członkowskich do podjęcia decyzji w sprawie standardowego czasu lub czasów dla terytoriów podlegających ich jurysdykcji i objętych terytorialnym zakresem stosowania Traktatów oraz w sprawie dalszych zmian w tym zakresie. Jednak w celu zapewnienia, by stosowanie ustaleń dotyczących czasu letniego jedynie przez niektóre państwa członkowskie nie zakłócało funkcjonowania rynku wewnętrznego, państwa członkowskie powinny powstrzymać się od zmiany czasu standardowego na danym terytorium podlegającym ich jurysdykcji z przyczyn związanych ze zmianami sezonowymi, nawet gdyby taka zmiana była przedstawiana jako zmiana strefy czasowej. Ponadto w celu zminimalizowania zakłóceń między innymi w sektorze transportu, komunikacji i innych odnośnych sektorach, państwa członkowskie powinny powiadomić Komisję w odpowiednim czasie o zamiarze zmiany czasu standardowego, a następnie stosować zgłoszone zmiany. Na podstawie tego powiadomienia Komisja powinna poinformować wszystkie pozostałe państwa członkowskie, tak aby mogły one przyjąć wszelkie niezbędne środki. Powinna ona również poinformować społeczeństwo i zainteresowane strony, publikując te informacje.
- (6) W związku z tym konieczne jest zakończenie harmonizacji okresu objętego ustaleniami dotyczącymi czasu letniego zgodnie z dyrektywą 2000/84/WE oraz wprowadzenie wspólnych przepisów uniemożliwiających państwom członkowskim sezonowe stosowanie różnych ustaleń dotyczących czasu przez zmianę czasu standardowego częściej niż raz w ciągu roku oraz ustanawiających obowiązek powiadamiania o przewidywanych zmianach czasu standardowego. Niniejsza dyrektywa ma w istotnej mierze przyczynić się do sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego, dlatego też jej podstawą powinien być art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z wykładnią przyjętą w świetle jednolitego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- (7) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie od dnia 1 kwietnia 2019 r., tak aby ostatni okres czasu letniego zgodnie z przepisami dyrektywy 2000/84/WE zaczynał się w każdym państwie członkowskim w dniu 31 marca 2019 r. o godz. 1.00 uniwersalnego czasu koordynowanego. Państwa członkowskie, które po tym okresie czasu letniego zamierzają przyjąć czas standardowy odpowiadający czasowi zimowemu zgodnie z dyrektywą 2000/84/WE, powinny zmienić swój czas standardowy w dniu 27 października 2019 r. o godz. 1.00 uniwersalnego czasu koordynowanego, tak aby podobne i trwałe zmiany wprowadzono w różnych państwach członkowskich jednocześnie. Pożądane jest, aby państwa członkowskie w uzgodniony sposób podjęły decyzje w sprawie czasu standardowego, który każde z nich będzie stosowało od 2019 r.
- (8) Wdrożenie niniejszej dyrektywy powinno być monitorowane. Komisja powinna przedstawić wyniki tego monitorowania w sprawozdaniu dla Parlamentu Europejskiego i Rady. Aby można było przedstawić to sprawozdanie w określonym terminie, powinno ono opierać się na informacjach udostępnionych Komisji przez państwa członkowskie w odpowiednim czasie.

- (9) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy w zakresie zharmonizowanych ustaleń dotyczących czasu nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (10) Zharmonizowane ustalenia dotyczące czasu powinny być stosowane zgodnie z postanowieniami dotyczącymi terytorialnego zakresu stosowania Traktatów określonymi w art. 355 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- (11) Należy zatem uchylić dyrektywę 2000/84/WE,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

1. Państwa członkowskie nie stosują sezonowych zmian swojego standardowego czasu lub czasów.
2. Niezależnie od przepisów akapitu pierwszego państwa członkowskie mogą w dalszym ciągu zastosować w 2019 r. sezonową zmianę swojego standardowego czasu lub czasów, pod warunkiem że przeprowadzą ją w dniu 27 października 2019 r. o godz. 1.00 uniwersalnego czasu koordynowanego. Państwa członkowskie powiadamiają o tej decyzji zgodnie z art. 2.

Artykuł 2

1. Nie naruszając przepisów art. 1, jeżeli państwo członkowskie postanowi zmienić swój standardowy czas lub czasy na dowolnym obszarze podlegającym jego jurysdykcji, powiadamia o tym Komisję co najmniej na 6 miesięcy przed wejściem tej zmiany w życie. Jeżeli państwo członkowskie dokonało takiego powiadomienia i nie wycofało go co najmniej 6 miesięcy przed datą planowanej zmiany, państwo członkowskie stosuje tę zmianę.
2. W terminie 1 miesiąca od powiadomienia Komisja informuje o tym pozostałe państwa członkowskie i publikuje te informacje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 3

1. Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wdrożenia niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 31 grudnia 2024 r.
2. Najpóźniej do dnia 30 kwietnia 2024 r. państwa członkowskie przekazują Komisji odpowiednie informacje.

Artykuł 4

1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują, najpóźniej do dnia 1 kwietnia 2019 r., przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 1 kwietnia 2019 r.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 5

Dyrektywa 2000/84/WE traci moc ze skutkiem od dnia 1 kwietnia 2019 r.

Artykuł 6

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 7

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący